

MUZEUM OKRĘGOWE
W JELENIEJ GÓRZE

**500 lat
strony tytułowej
książki
(1493 – 1993)**

**WYSTAWA ZE ZBIORÓW
ROMUALDA M. ŁUCZYŃSKIEGO**

Jelenia Góra
kwiecień – maj 1996 r.

Pierwotna strona tytułowa w zasadniczy sposób różniła się od dzisiejszych. Pierwsze książki drukowane (inkunabuły) kart tytułowych nie posiadały, natomiast każde dzieło rozpoczynało się słowem „Incipit...”, a kończyło „...explicit”.

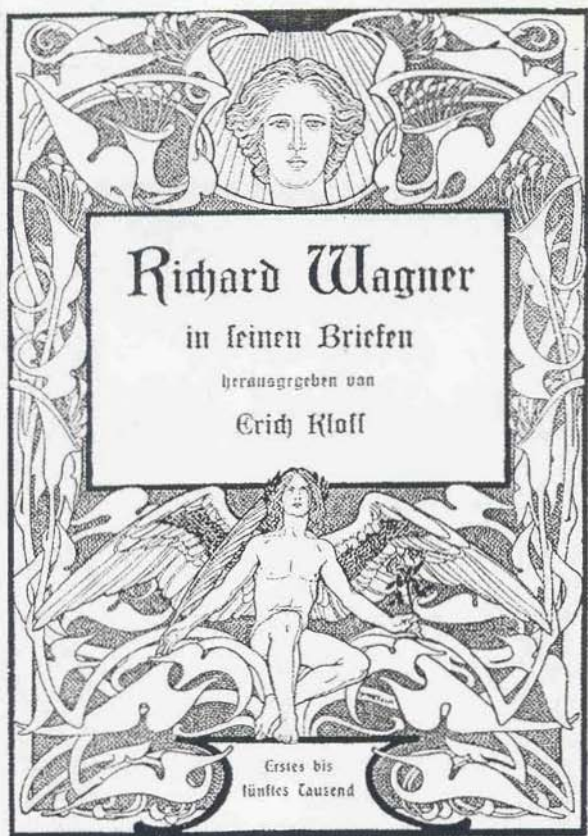
Jednym z elementów późniejszej strony tytułowej był sygnet drukarski, wprowadzony po raz pierwszy w 1462 r. przez J. Fusta i P. Schöffera. Początkowo występował na końcu książki, dopiero od XVII w. wyłącznie na pierwszej karcie.

Strona tytułowa w dzisiejszym kształcie pojawiła się dopiero w 1500 r. za sprawą lipskiego drukarza Wolfganga Stoeckela.

W drukach XVI-wiecznych stosowano bardzo często piękne, bogate drzeworytowe bordiury o różnych motywach (roślinnych, architektonicznych etc.), wewnątrz których drukowano pełny tytuł książki, autora a także miejsce i rok wydania, nazwisko drukarza.

Wprowadzenie przez Krzysztofa Plantina w drugiej poł. XVI w. ilustracji miedziorytowych sprawiło, że niektóre strony tytułowe w całości wykonywane były w tej technice.

Karta tytułowa barokowa była niezwykle bogata; cała wypełniona tekstem ze względu na barwne, kwieciste, rozbudowane tytuły. Stosowano także często dwa kolory - czarny i czerwony.

Strona secesyjna.

Proj. Franz Stassen (Niemcy)

W ilustratorstwie książkowym wiek XVIII należał do Francuzów, którzy często obok typograficznego tytułu wkomponowywali ilustracje miedziorytowe, których tematyką były m.in. alegorie i portrety.

Kiedy w ub. wieku wprowadzono na szerszą skalę technikę drzeworytu sztorcowego i litografii, znalazły one również zastosowanie w kartach tytułowych. Były

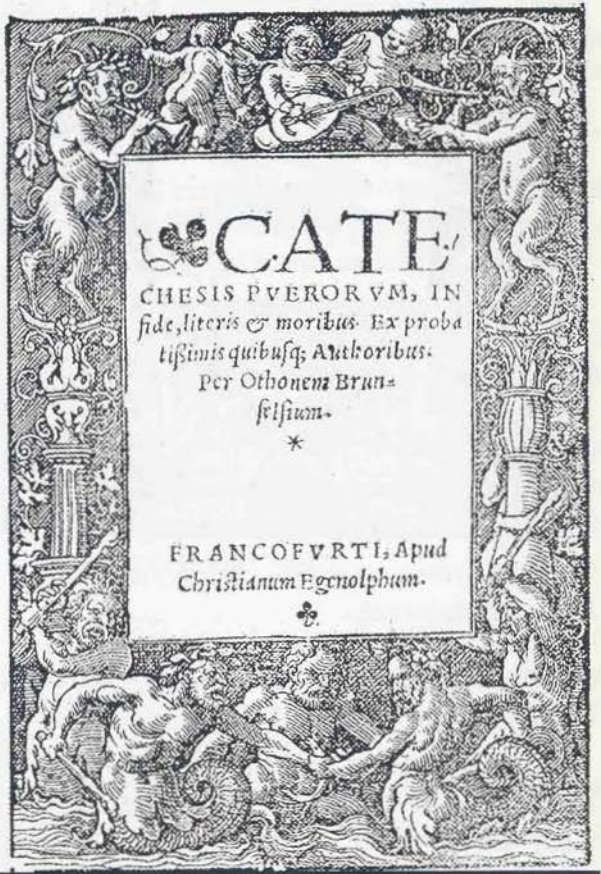
Strona czarno-czerwona – secesyjna.
Proj. Jan Bukowski.

często kolorowe, bo takie możliwości dawała właśnie litografia.

Przełom XIX/XX w. to odrodzenie druckarstwa. Olbrzymi wpływ na to mieli Anglicy, głównie W. Crane i W. Morris. Ich prace nawiązywały do najlepszych wzorów renesansowych.

Współczesna strona tytułowa to różnorodne style i kierunki artystyczne, a w ich tworzeniu biorą udział najwybitniejsi zawodowi artyści książki.

Romuald M. Łuczyński

 CATE
CHESIS PVERORVM, IN
fide, literis & moribus. Ex proba-
tissimis quibusq; Authoribus.
Per Othonem Brun-
felsium.

*

FRANCOVRTI, Apud
Christianum Egnolphum.

Bordiuura drzeworytowa, renesanowa.
Tekst typograficzny.

IX XI-60

090000 000060

VITA DESIDERATIS-

sima illius Vitæ,

DN. IESU CHRI-

STI QVA MORTUA, VI-

vam, victa victricem restituit vitam proprio or dine secundum 4. Evange-
litas cõagmentata.

Samuele Martinio Horzo-
vino.

Vitæ Morre canit Mortem MAR-
TINIUS ictam

victamq; victrix cum sibi jam
plauderet

Vivere quid verè? per Christi vive-
remortem,

In vice vitæ vita cui non est fuit.
M. I.C.V.

PRAGÆ,

Typis MATTHIÆ PARDUBICENI.

M. DC. XIII.

Bordiura drzeworytowa, manierystyczna.
Tekst typograficzny.